

NOORD-BRABANDER.

Saterdag, 21 October.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste postkantoor 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen, welke geene 5 regels beloopten, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander, te 's Hertogenbosch.

N E D E R L A N D E N.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdagen Woensdag den 17 en 18 October.

Ten even elf uren wordt de vergadering door den heer Dijkmeester, vroeger voorzitter der Kamer, geopend, daar de heer Luzac, laatstelijk voorzitter derzelve, tot de in dit jaar nieuw gekozen leden van de Tweede Kamer behoort, en zijne geloofsbriefven, opdat hij als zoodanig zitting nemen kan, behooren te worden onderzocht.

Wordt voorgelezen het koninklijk besluit van den 14 dezer, waarbij de voorzitter der Kamer gemagtigd wordt, om in zijne handen, van de nieuw gekozen leden, de bij artikel 84 der grondwet gevorderde eeden, af te nemen.

De tijdelijke voorzitter benoemt dienvolgens twee commissien, om de geloofsbriefven der nieuw benoemde leden te onderzoeken, en deswege verslag te doen. De eerste commissie is zamengesteld uit de heeren van den Mortel, van Rappard, Cats, Sandberg en van Swinderen, en is belast met het onderzoek der geloofsbriefven van de heeren van Tuyll van Heeze en Romme, uit Noord-Brabant, Schimmelpenninck en van Nagell, uit Gelderland, van Tuyll van Coelhorst, uit Utrecht; Tromp en van Weideren Rengers, uit Vriesland; van der Gronden, uit Overijssel, en Gockinga en Quintus, uit Groningen.

De tweede commissie is zamengesteld uit de heeren van Reenen, Schimmelpenninck, Freys, Repelaar, en Hinlopen, en is belast met het onderzoek der geloofsbriefven van de heeren van Alphen, Verwey-Mejan, van der Grinten, van Papendrecht, van Hooft, de Bordes, en Roell van Hazerswoude, uit Holland; en uit den heer Boddaert, uit Zeeland. De heeren van den Mortel en van Reenen doen, na eenig verwijl, namens de commissien verslag, hetwelk tot toelating van al de nieuw gekozen leden strekt, voor zoo ver dezelve heden aanwezig waren. Alleen omtrent den geloofsbrief van den heer van Alphen, bestaat eenig verzuim in den vorm, hetwelk bij de Kamer uit dien hoofde geen bezwaar, wegens zijne toelating, oplevert. Al de aanwezige nieuw gekozen leden, wier geloofsbriefven thans zijn onderzocht, zijnde de bovenstaande heeren, met uitzondering van de heeren Hoyneck van Papendrecht en Roell van Hazerswoude, leggen daarop, in handen van den voorzitter, de bij de grondwet gevorderde eeden af, en nemen zitting.

Vervolgens is de vergadering, waarvan het tijdelijke voorzitterschap thans door den laatsten President, den heer Luzac, werd overgenomen, overgegaan tot de verkiezing van drie kandidaten voor het voorzitterschap, gedurende de tegenwoordige zitting, welke lijst, ingevolge art. 85 der grondwet, den Koning behoort te worden aangeboden. Tot stemopnemers worden benoemd de heeren IJgenhousz, Backer, Snouck Hurgronje en Star Busman.

Tot de verkiezing van den eersten kandidaat hadden drie stemmingen plaats. De heer van Meedwen erlangde, bij de eerste stemming, 18 stemmen; van Sytzama 17; van Tuyll van Heeze en Leende 8; Cats 4; Boddaert, Dyckmeester, Donker-Curtius, elk 1, terwijl een briefje oningevuld was. Bij de tweede stemming vereenigden zich 20 stemmen op den heer van Sytzama, 19 op den heer van Meeuwen, 9 op den heer van Tuyll van Heeze, en 8 op den heer Cats. Eindelijk, bij de derde stemming, die, ingevolge art. 15 van het reglement van orde der kamer tusschen de twee leden, die de meeste stemmen in zich vereenigd hadden, behoorde plaats te hebben, verkreeg de Baron van Sytzama 26, en de heer van Meeuwen 23; twee stembiljetten waren oningevuld. Dienvolgens werd de heer van Sytzama als eersten kandidaat op de lijst der drie kandidaten voor het voorzitterschap geplaatst.

Bij de stemming voor den tweeden kandidaat, werd de heer van Meeuwen dadelijk met 29 stemmen daartoe gekozen. De overige stemmen waren verdeeld als volgt: 11 den heer van Tuyll van

Heeze; 2 den heer van Dam van Isselt; en de heeren de Jonge, Layben, Dyckmeester, Vijfhuis, Cats, Boddaert, Hoyneck van Papendrecht, Sandberg en Donker-Curtius, elk 1.

Tot derden kandidaat werd dadelijk, met 47 van de 51 stemmen gekozen de heer Luzac; 3 stemmen waren op den heer van Tuyll van Heeze en 1 op den heer van Reenen gevallen.

Na de formering van dit drietal, zegt de voorzitter, dat hij thans, ingevolge art. 14 van het reglement van orde der Kamer, behoorde over te gaan tot de benoeming eener commissie van acht leden, om de opgemaakte lijst den Koning aan te bieden; doch dat hij, na zich deswege met Z. Exc. den Secretaris van staat te hebben onderhouden, gemagtigt was de vergadering te kennen te geven, dat, hoe aangenaam het Hoogstedenzelve steeds is, deze commissie te ontvangen, het den Koning echter, in de droevige omstandigheden, waarin Z. M. zich gedompeld ziet, aangenaam zou wezen, dat de heden opgemaakte lijst Hoogstedenzelve schriftelijk wierd ingezonden. De tijdelijke voorzitter noodigde de Kamer uit, dien overeenkomstig te besluiten, en hem te magtigen aan dat verzoek te voldoen. — Daartoe werd dan ook onmiddellijk besloten.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, zoo wordt de vergadering tot woensdag, ten 12 ure gesloten.

In de zitting van de tweede kamer van Dingsdag is een koninklijk besluit ingekomen, waarbij de heer mr. P. D. Baron van Sytzama benoemd wordt tot voorzitter van de kamer, gedurende de tegenwoordige zitting. Dienvolgens verlaat de heer Luzac, die tijdelijk het voorzitterschap bekleedt, den voorzittersstoel, doch acht hij zich vooraf verplicht aan de behoefte van zijn hart te voldoen, door de kamer zijnen opregten dank te betuigen voor het in hem gestelde vertrouwen, en voor de medewerking en ondersteuning welke hij gedurende de afgelopen zitting heeft mogen ondervinden, waar aan hij steeds met genoegen zal herdenken.

De heer van Sytzama, vervolgens het voorzitterschap opvallende, zeide: „Edelmogende heeren, door 's Konings vereerende keus tot voorzitter dezer kamer benoemd, uit de voordragt door Uw Edelmogende aan Z. M. daartoe gedaan, en waarop Uw Edelmogendens welwillendheid mij wel had gelieven te plaatsen, gevoel ik mij bij het aanvaarden van deze waardigheid gedrongen tot de uitbussing van mijn levendig gevoel en dankbaarheid voor zoodanig uitstekend bewijs van achting en vertrouwen, maar tevens tot de verzekering van het diep besef der pligten, mij daardoor opgelegd. Met de grondwet in de hand, Uw Edelmogendens werkzaamheden en beraadslagingen met orde, onpartijdigheid en waardigheid te leiden, daardoor, voor zooveel deze kamer betreft, aan het gemeen overleg van Neerlandsch volksvertegenwoordigers, met Neerlandsch eerbiedwaardigen Koning, die volheid van uitdrukking trachten te geven, waarvoor het maar eenigzins vatbaar is, hierdoor mede te werken tot het doel van dit grondwettig voorschrift, de bevordering van de welvaart van den roem des Vaderlands en de welvaart der ingezetenen; dit alles zal mijn ernstig streven zijn. Zal ik hierin echter gelukkig slagen, dan heb ik Uw Edel Mog. welwillendheid, ondersteuning en medewerking allerbijzonderst noodig; het is deze, welke ik met bescheidenheid, maar arihgend, inroep. En is het mij niet gegeven, het voetspoor te kunnen drukken van mijn zoo hooggeachtten voorganger, aan alle mogelijke krachtsinspanning en ijver, om dat mij opgedragen eervollen last, dezer vergadering waardig te brengen, zal het niet ontbreken.

Van wege den heer Hoyneck van Papendrecht is berigt ontvangen dat hij door ongesteldheid verhinderd wordt de zitting bij te wonen. Achtervolgens werden voorgelezen zes ingekomen koninklijke besluiten, waarbij aan de kamer kennis gegeven wordt van de verschillende veranderingen, welke sedert het sluiten der laatste zitting

onderscheiden ministerie betrekkingen hebben plaats gehad. Ook zijn ingekomen twee koninklijke boodschappen, waarbij aan de vergadering mededeeling gedaan wordt van het den 3 Junij jl. tusschen Nederland en Pruisen gesloten tractaat van scheepvaart, als mede van de tusschen dit Rijk en de hertogdommen van Saxon-Meiningen Hildburghausen, en van Saxon-Coburg-Gotha gesloten overeenkomst, nopens het aftogtsrecht en de belasting op de landverhuizing. Deze besluiten en boodschappen werden voor kennisgeving aangenomen.

De voorzitter benoemde eene commissie, zamengesteld uit de heeren Luzac, Luyben, Schimmelpenninck, Op den Hooff en van Swinderen, om een ontwerp van adres ter beantwoording van de troonrede op te stellen. Zij zal zich onverwijld met die taak bezig houden.

Ingekomen eene missive van Z. Exc. den Secretaris van Staat, waarbij aan de vergadering kennis gegeven wordt, dat Z. Exc. de Minister van Financien door den Koning is gelast, om op morgen ten 1 ure, uit Hoogstdezelfs naam, verschillende financiële wetten voor te dragen. De heeren van Rappard, van den Mortel, van Reenen en Ingenhouz werden dienvolgens verzocht den Minister te ontvangen en uit te leiden.

Eindelijk ging de Voorzitter over tot de zamenstelling der afdelingen voor de maand October, en werden tot hare voorzitters en onder-voorzitters benoemd: 1ste afd., de heeren van Swinderen en op den Hooff; 2de afd., de heeren Warin en Cats; 3de afd., de heeren van Dam van Isselt en Schimmelpenninck; 4de afd., de heeren van Rappard en Luyben, en 5de afd., de heeren Donker Curtius en Luzac.

De Vergadering is daarna tot Donderdag ten half één ure gescheiden.

SHERTOGENBOSCH, den 20 October.

Naar men verneemt, zoude aanstaande dingsdag, den 24 dezer, bestemd zijn om met de meest mogelijke plegtigheid het stoffelijke overschot van wijlen H. M. de Koningin naar den koninklijken grafkelder te Delft over te brengen.

— Op last des Konings is door den opperkamerheer van Z. M. bekend gemaakt, dat de rouw wegens het overlijden van H. M. de Koningin zal worden aangenomen, te rekenen van den nader aan te kondigen dag van de begrafenis. De rouw zal gedragen worden gedurende vier en dertig weken, te weten, vijf en twintig de groote of geheele rouw, zes weken de middelbare of halve rouw en drie weken de kleine of ligte rouw.

— Men schrijft uit Koppenhagen, dat Prins Frederik Ferdinand van Denemarken, den 9 dezer, het ongeluk gehad heeft, gedurende de manoeuvres, door een val met zijn paard, den rechterarm zwaar te bezeeren.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 17 October.

Uit goede bronnen verneemt men, dat door de bondsvergadering voorshands aan de Luxemburger kwestie niets kan gedaan worden. De bondsvergadering kan van haar met opzigt tot deze kwestie genomen besluit, om niet anders dan tegen vergoeding in grondgebied een gedeelte van Luxemburg aan België af te staan, onmogelijk terug komen. Mogt het Hollandsche Gouvernement kunnen besluiten van het Hollandsch gedeelte van Limburg als schadevergoeding voor Luxemburg aan de bondsvergadering afstand te doen, de zaak zoude dan ligtelijk gevonden zijn. Men begrijpt hier niet wel wat voor belang de Hollanders hebben kunnen, om niet aan dien wensch der bondsvergadering te voldoen, daar 1.) bij het tegenwoordige *status quo*, dit gedeelte van Limburg volstrekt van Holland gescheiden is en 2.) indien dit gedeelte van Limburg, met het Duitsche gedeelte van Luxemburg vereenigd, aan de bondsvergadering afgestaan ware, zouden al de voordeelen van Limburg aan de Hollanders toevallen, vermits, ondanks deszelfs inlijving in de bondsvergadering, de Koning van Holland over hetzelfde als Groot-Hertog zoude blijven heerschen.

Thans is ook het verdrag wegens de leverantie der steenen tot onze Frankforter-, Mentzer-, Wisbadener of Taunus ijzerbaan gesloten, en een gedeelte daarvan zoude reeds op de bestemde baan aangekomen zijn, indien het enigzins enge vaarwater het vervoer niet vertraagde. Zoo zijn thans steenen, transportwagens en karren, rails en met een woord alles, wat tot het beginnen der werken vereischt wordt, verzameld, en wel onderrigte lieden verzekeren ons, dat de arbeid omstreeks het einde van de aanstaande week, althans, op het laatst, nog vóór het einde dezer maand, zal aanvang nemen.

— De zaak der katholieken van Glaris ontmoet nieuwe sympathien. De heer Troxler, Hoogleeraar aan de Universiteit van Bern, een der vermaardste wijsgeeren van het hedendaagsche Duitschland, die groote kunde en eene opregte liefde voor de vrijheid en diepe gehechtheid voor de leerstellingen der Kerk in zich vereenigt, heeft op nieuw zijne stem verheven ten behoeve der katholieken van Glaris,

die door het verkeerd liberalismus zoo onwaardiglijk vervolgd worden. Dit is eene daad van moed van de zijde eens Hoogleeraars wiens gesteldheid te Bern, te midden van ongelijksoortige en tegenstrijdige bestanddeelen, zeer onaangenaam is.

— Bijna in alle staten der katholieke wereld, hebben de gevelelen van broederschap zich onder de kinderen der Kerk geopenbaard. De Bisschoppen hebben in Italie, Duitschland, Frankrijk, België en zoo vele andere landen gebeden voor het behoud van den H. Vader en zijne onderdanen, tijdens het heerschen der cholera verzocht. Dezelve is bijna te Rome geheel verdwenen en met genoeggen verneemt men dat Z. H. den besten welstand geniet.

— Het stoffelijk overschot der Gravin van St. Leu is den 11 dezer in de kerk te Ermalingen bijgezet.

— Volgens de jongste berigten uit Aleppo, had Ibrahim-Pacha besloten den winter in Egypte door te brengen. De toestand van Syrië moet zeer verontrustend wezen; daar geheele districten in vollen opstand zijn.

— Uit Munchen, wordt van den 9 October gemeld:

De kamer der afgevaardigden heeft de voorgedragen geeselstraft met 69 tegen 25 stemmen verworpen.

— Uit Berlijn verneemt men van den 14 dezer:

Het regeringsblad behelst de kabinetsorden, waarbij de Koning het statuut van de spoorwegmaatschappij tusschen Berlijn en Potsdam bekrachtigt.

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 18 October.

Eindelijk heeft men nadere berigten uit Afrika, door het ontvangen eener dépêche uit Toulon, gedagteekend den 14 October en van den volgenden inhoud:

„De Generaal Damrémont aan den Minister van Oorlog, Ben-Tamtam, den 2 October.

„De brigades Nemours en Trezel, benevens de belegeringsartillerie, hebben zich bij de moskee van Ben-Tamtam, op de linker-oever der Oued-Zenati, geposteed.

„De Generaal Rulhière is, met de twee andere brigades en het gros van het convooi Raz-el-Akba overgetrokken.

„Morgen denk ik nabij Mehènez, op zeven mijlen afstand van Constantine, mijne positie te nemen.

„De vijand heeft zich niet verloont. — De Bey heeft zijne stelling van Raz-el-Akba verlaten en is tot op drie mijlen van zijne hoofdstad teruggetrokken.

„De toestand der gezondheid van het leger is goed.

Het schip *l'Hercule* is den 6 ter reede van Bona gekomen; de Prins de Joinville was aan land gestapt, en had, met escorte van negen honderd man, terstond den weg naar Constantine ingestlagen in de hoop van aldaar nog tijdig genoeg aan te komen om in de vermoeijenissen en gevaren der expeditie te deelen.

Zoodra die Prins zich weder aan boord zal bevinden, moet *l'Hercule* den togt vervolgen, die tot in de maand Mei van het volgend jaar duren zal.

Ter heurs verspreidde zich heden het gerucht, dat Constantine den 9 zou zijn ingenomen.

— De verkiezingen in Spanje schijnen nagenoeg in alle provincien ten voordeele der gematigde partij uit te vallen.

In de zitting der cortes van den 6 heeft de nieuwe Minister van justitie, de heer Montavigil, eene verklaring afgelegd, waarbij hij belooft dat het tegenwoordig kabinet alle bedenkelijke pogingen zal aanwenden om de reeds bezworen constitutie van 1837 tot de eenige banier van vrede en eendragt te maken, rondom welke alle Spanjaarden zien komen vereenigen, en dat de vurigste wensch der Ministers is, de rampen van dien burger-oorlog zooveel mogelijk te verminderen, indien het hun al niet gelukt dien zoo spoedig ten einde te brengen als zij wel wenschen zouden.

Vervolgens heeft hij de verzekering gegeven dat de regering zich bezig hield met het onderzoek der mogelijkheid, om den staat van beleg der provincie nieuw-Castilie op te heffen.

— Een brief uit Toulon, van den 10 October, meldt, dat de stoomboot, die de correspondentie-dienst verrigt, en dien dag verwacht werd, niet was aangekomen. Men was dienvolgens te Toulon zonder tijding van de expeditionnaire armee.

B E L G I E.

BRUSSEL, den 19 October.

De zaken voor de geestelijkheid van Châtel, gaan in Frankrijk zeer slecht; thans komt hij België bezoeken. De *Observateur* kondigt ernstiglijk aan, dat eene Katholiek-Belgische kerk in de ruïjale zal geopend worden; dat er alle zondagen dienst zal geschieden, prediking in het Vlaamsch door den heer Helzen, en sermoenen in het Fransch door den heer Julien Le Rousseau, Bisschop Vice-Primaat der Katholijke-Fransche Kerk enz.

Ziedaar, men moet zulks bekennen, eene zonderlinge kerk, die te gelijker tijd wil zijn *Katholijk* en *Nationaal, Vlaamsch* en *Fransch*, die zich vijandin van den Paus en der Katholieke hiërarchie verklaard, altijd erkennende de opperhoofdigheid van eenen *Bisschop-Vice-Primaat der Gaalen*, van den abbé Châtel!

Dit wil zeggen, indien de gezonde reden geen ijdel woord is, dat deze kerk noch *Belgisch* is vermits zij *Fransch* is, noch *Fransch* vermits zij *Belgisch* is en derhalve in het geheel niet *Katholijk*, vermits zij *Belgisch* en *Fransch* is. Nimmer kan eene grootere dwaasheid in het brein en in de daden van iemand opkomen, die beschouwd wordt nog een gedeelte zijner verstandelijke vermogens te hebben behouden.

En merkt op dat het reeds voor de vijfde of zesde reis is in zekere dagbladen de zoogenaamde *Katholijk-Belgisch-Fransche* kerk op het tooneel te zien verschijnen.

KLOOSTERS IN ZWITSERLAND.

Hetgeen in den boezem der Zwitsersche bondsvergadering heeft plaats gehad, levert eenige hoop, voor de zaak van het kanton Glaris op. Het schijnt inderdaad niet, volgens de zitting van den 15. September jl., dat de staten zoo overtuigd zijn, als de radikale partij zulks beweert, van het regt, hetwelk de gouvernementen hebben om de katholijken van alles te berooven en te onderdrukken.

Deze vergadering moest zich onledig houden om den verkoop van het klooster van Paradis, hetwelk op bevel van het gouvernement van Aargau was vernietigd geworden, te wettigen. Wij hebben gewerf in het breede over deze zaak uitgeweid en de protestaties der kantons Uri, Schwijtz, Unterwalden en Glaris in vorige nommers, die zich als de tweede stichters beschouwen en der twee religieusen, welke dit klooster alnog bewonen, aangehaald. Men weet hoedanig destijds de vertoogen der kantons en die der twee overledene zusters beschouwd zijn. Men behandelde dezelve even eenvoudig als ongerijmd. Thans zullen wij zien dat de staten dit niet alles zoo ongerijmd geoordeeld hebben; immers uit het officieel proces verbaal verneemt men het volgende:

Uri. — De reclamerende staten kunnen zich als de tweede stichters van het klooster Paradis beschouwen, vermits sedert de hervorming, drie der acht soevereine kantons van Thurgau, te weten: de protestantsche staten van Zurich, Bern en Schaffhouze, de verdeling van goederen gevorderd en twee derde daarvan verkregen hebben, terwijl de vijf katholieke kantons het derde hebben gelaten om het klooster te handhaven; dan het vertoog, hetwelk zij thans tegen de vernietiging van dit klooster aanbieden, gronden zij op artikel 12 van het verdrag, hetwelk het bestaan van al die kloosters heeft gewaarborgd.

De afgevaardigde van Uri doet voorlezing van onderscheidene besluiten van het gouvernement van Thurgau van 1804 en 1806, door welke het beheer der kloosters van Paradis met dat der goederen van het klooster van de heilige *Catharina* vereenigd is en zulks, gelijk een der besluiten inhoudt, om het bestaan van het klooster te verzekeren. Men kan niet tegenspreken dat deszelfs bestaan sedert het verdrag van 1815 niet ten volle erkend is, vermits bij een besluit van 1816 de Abbesse en het klooster zich tot schuldenaars van het gouvernement van Thurgau zelfs voor eene som van 19,000 guldens hebben gesteld, en dat in 1819 het gouvernement de benoeming eener nieuwe Abbesse geautoriseerd en aan haar deszelfs gelukwenschingen gedaan en de verzekering van deszelfs bescherming heeft gegeven en besloot dat de bondsvergadering het verdrag ten opzichte van het klooster van Paradis zou doen nakomen.

De afgevaardigden van Thurgau, Aargau en Zurich waren van een tegenovergesteld gevoelen. De afgevaardigde van Thessin stemde met het kanton Uri. De deputatie van Neufchatel heeft de navolgende instructie ontvangen:

Stemmen, dat zoo lang het kanton van Thurgau niet zal bewezen hebben, dat het klooster van Paradis in 1815 niet meer bestond, dit klooster begrepen zij in den waarborg bij het verdrag aan de gestichten van dien aard verleend."

In weerwil der debatten heeft de deputatie van Neufchatel niet overtuigd kunnen worden, dat het klooster van Paradis voor 1815 had opgehouden te bestaan. Het woord *suppressie* of hetgeen hiermede gelijk staat, wordt in niet één der decreten van het gouvernement van Thurgau, gedurende de bemiddeling gevonden en men zou die vernietiging niet kunnen afleiden uit de in 1804 voor de administratie der kloostergoederen aangenomene maatregelen, en die naar luid van het decreet, genomen waren om deszelfs bestaan te verzekeren. En hoe zou men deszelfs wettig bestaan in 1815 kunnen betwisten, wanneer men de regering van Thurgau in 1817 met het klooster zelfs verbindtenissen ziet aangaan, en eene schuldverdring van 19,000 florijnen door de religieusen in deszelfs voordel onderteekenen, vervolgens in 1819 de benoeming eener nieuwe

Abbesse officieel goedkeuren? Zoodra het klooster van Paradis in 1815 bestond, is de waarborg van het verdrag daarvoor verkregen.

Het gevoelen der kantons van Bern, Vaud, Valais, Bazel, St. Gall, Soleurs, Lucerne, Graauwvunderland, is zoo uitdrukkelijk niet. Aan deze komt het voor, dat de daadzaken niet genoegzaam duidelijk zijn en wachten af alvorens bepaaldelijk te stemmen, dat de regering van Aargau deszelfs regten op eene meer stellige wijze daarstelle.

Dit een en ander voorafgaande is een goed voortteeken. Dat de katholijken zich derhalve niet ontmoedigen; dat zij zich openlijk bij de soevereine kamer beklagen over de ongerechtigheden, waarvan zij het slagtoffer zijn, en men heeft redenen te hoopen, dat hunne vertoogen verhoord zullen worden.

MUSEUMS VAN EUROPA.

In de optelling der schilderijen waaruit de galerijen in de hoofdsteden van Europa zijn zamengesteld vindt men in het museum te Parijs 1277 schilderijen; in dat van Berlijn 800; te St. Petersburg 4 a 5000; te Munchen 7 a 8000, waarvan 1600 in eene galerij verenigd en in eene geschiedkundige orde vereenigd zijn. De verzameling van het Engelsche gouvernement is alleen uit 126 schilderijen zamengesteld, doch alle zijn smaakvolle stukken, die tegen hooge prijzen zijn aangekocht. De waarde van dit klein getal kunststukken bedraagt niet minder dan drie miljoen 500 duizend franken. Het is waar dat het groot getal partikuliere verzamelingen te Londen bij gebrek van belangrijkheid in die van het gouvernement voorziet.

In de hoofdstad van Engeland worden thans zeer uitgestrekte zalen gebouwd; binnen kort zal Londen niet meer ten achteren zijn. Bovendien bestaan aldaar tentoonstellings-zalen, alwaar de schilders en liefhebbers de schilderijen ten toon stellen en verkoopen; daar kan men alle schilderijen aantreffen, die beschikbaar zijn, zelfs worden er uit andere landstreeken van Europa gezonden. Het is in die openbare plaatsen, dat de liefhebbers hunne kabinetten gaan aanvullen. Deze zalen doen meer dienst aan de liefhebbers dan de door de gouvernementen met groote kosten bijeenverzamelde collectien.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

- ** Bij den Drukker en Uitgever dezes is van de Pers gekomen:
1. Den **MECHELSCHEN, CATECHISMUS OF CHRISTELIJKE LEE-RING**, op nieuw herzien en verbeterd; goedgekeurd door Zijn Hoog-Eerw. den Heer H. DEN DUBBELDEN, Administrator Apostolicus van het Bisdom van *'s Bosch*. Per dozijn . . . f 0-60. Met Communie, per Dozijn . . . f 0-75.
 2. **RECOLLECTIO MENSTRUA** ad conceptum et exercitiis spirituum libus fervorum spiritus conservandum, in 12o. . . f 0-10.
 3. **MEDULLA**, Medulla, accessio seu exercitia S. P. IGNACII DE LOYOLA, auctoritate, quibus nactus, ab aliis factum et mentis ejus propiori methodo explanata; ubi simul meditationum nexus, ordo et scopus nec non exercitiorum omne artificium, totiusque operis mira compages ob oculos ponitur. 1 vol. in 8o. f 2-00.
 4. **AVANGINI NICOLAI** (Soc. Jesu), Vita et doctrina JESU CHRISTI ex quatuor Evangelistis collecta, et in meditationum materiam ad singulos totius anni Dies Distributa. 1 gros. vol. in 12o. f 2-00

** Bij C. VAN GEMERT EN ZONEN, te *'s Bosch*, is van de pers gekomen, den **MECHELSCHEN CATECHISMUS OF CHRISTELIJKE LEE-RING**, op nieuw herzien en verbeterd; goedgekeurd door Z. H. Eerwaarde H. DEN DUBBELDEN, Administrator Apostolicus van het Bisdom van *'s Bosch*.

BEKENDMAKINGEN.

** **ORGEL-CONCERT** in de Nieuwe Hervormde Kerk, te *'s Hertogenbosch*, door **FERDINAND VOGEL**, uit *Berlijn*.
P R O G R A M M A.

EERSTE AFDEELING.

- 1.) Introductie en Koraal-Preludie. — 2.) Herinnering van *Zwitserland*, Pastorale over den Kuhreigen, (ranz des vaches). — 3.) Heroische Concert-Symphonie, (Introductie en Allegro), met Trombone-accompagnement. — 4.) Der Todtentanz, Fantasie over het Chœur infernal; uit *Robert le Diable* van MEYERBEER.

TWEDE AFDEELING.

- 1.) Triomf-Marsch. — 2.) De Scheepvaart in den Zomer-nacht, over Zacht Bewogen Vloed, met introductie: „het Meermädchenlied,” uit *Oberon* van WEBER, (*O wie wogt sich so lieblich und schön*). — 3.) Halleluja uit den Messias van HÄNDEL, met Trombone-accompagnement. — 4.) Graftoonen. — 5.) Vrije Fantasie.

NB. Het 1, 2, 3 en 4, en van het II Deel: 1, 2 en 4, zijn gecomponeerd door den Concertgever.

De dag, waarop het Concert zal plaats hebben, zal nader in dit Dagblad worden bekend gemaakt.

De ENTRE-KAARTJES zijn tegen den prijs van 75 Cents de Persoon, en voor Kinderen à 40 Cents, te bekomen bij de Boekhandelaars en Courantiërs D. A. A. DE ROEY, in de Apostelstraat, en E. LION EN ZONEN, op den Hoogen Steenweg, alsmede aan den Ingang der Kerk.

HENDRIK ANTONIJ BIJVOET openbaar Notaris residentende te 'Hertogenbosch', Hoofdplaats der Provincie Noord-Brabant, heeft, provisioneel Publiek en voor alle man verkocht:

1ste Koop.
Eene bijzonder goed ter nering staande, **WINKELHUIZINGE** en **ERVE**, van ouds genaamd *den Rozenkrans*, staande en gelegen te 'Hertogenbosch', in de Hinthamerstraat, op den hoek van de eerste Nieuwstraat, geq. C. No. 55, Verp. C. No. 44, Kadastraal bekend Sectie H. No. 1432; belend aan de eene zijde de gemelde Nieuwstraat, de andere zijde den heer **LEONARDUS JACOBUS SA'SSEN**.

Ingezet met de Slagen op f 3,300-00.
2de Koop.

Eene **HUIZINGE** en **ERVE**, staande en gelegen op de Brede Haven te 'Hertogenbosch', geq. G. No. 19, kadastraal bekend Sectie G. N. 21, belend de eene zijde **CORNELIA VAN KEULEN**, de andere zijde den heer **LEENBERT CORNELIS VAN DE VEN**.

Ingezet met de Slagen op f 1,650-00.
3de Koop.

Eene **HUIZINGE** en **ERVE** onlangs geheel vernieuwd, staande en gelegen in de Marktstraat te 'Hertogenbosch', geq. A. No. 277 V. A. No. 416, kadastraal bekend Sectie H. No. 1274, belend de eene zijde de Erven **COENRAAD LEHP**, de andere zijde **HENDRIK VAN HENGSTUM**.

Ingezet met de Slagen op f 775-00.
4de Koop.

Eene **HUIZINGE** en **ERVE**, staande en gelegen in de St. Jacobstraat te 'Hertogenbosch', geq. D. No. 623 Verp. D. No. 460 kadastraal bekend Sectie H. No. 177; belend de eene zijde **ELISABETH BLANK**, de andere zijde **GERARDUS VAN DER DONK**.

Ingezet met de Slagen op f 560-00.
5de Koop.

Drie HUISJES en **ERVE**, staande en gelegen in de St. Jacobstraat te 'Hertogenbosch', in een straatje genaamd *achter het Kruisbosch*, te zamen geq. D. No. 540, Verp. D. No. 468, kadastraal bekend Sectie H. Nos. 154, 155 en 156; belend de eene zijde het erf van de kerk van St. JACOB, de andere zijde de Erven **FRANCIS VAN ASTEN**.

Ingezet met de Slagen op f 330-00.
6de Koop.

Een **HUISJE** en **ERVE**, staande en gelegen aan het einde van de Windmolenbergstraat te 'Hertogenbosch', bij de St. Jacobs-kazerne, genaamd het *Dijkske*, geq. D. No. 483, Verp. D. No. 427, kadastraal bekend Sectie H. No. 210, belend de eene zijde een Wachthuis de andere zijde **BOE**.

Ingezet met de Slagen op f 165-00.
7de Koop.

Twee in den jare 1829 nieuw gefimmerde **HOUTEN LOODSEN** of **SCHUREN**, met **LEIJEN GEDEKT**, zich in den besten staat bevindende en zeer geschikt om te vervoeren.

Ingezet met de Slagen op f 435-00.
8ste Koop.

Het **VOLLEDIG BINNENWERK** van eenen **DUBBELDEN WIND-OLIJMOLEN** in den jare 1829 nieuw gemaakt, met deszelfs toebehooren, zoo als het zich in een der voorgemelde **LOODSEN** bevindt.

Ingezet met de Slagen op f 850-00.

Beide voorgemelde koopende zich bevindende te 'Hertogenbosch', in het *Bastion-Muntel* nabij de Hinthamerpoort tegen den **NIEUWEN MOLEEN OP HOENLIX**, worden overkocht om af te breken.

De *Massa der twee laatste voorgemelde Kopen*, is Ingezet met de Slagen op f 1,300-00.

Een **VAARTUIG** zijnde een **PAVILJOENSPRIETSCHIP**, genaamd de *Vrouw CRISTIA*, groot gemeten 68 toonen met deszelfs **STAANDE LOOPENDE WANT, ZEILEN, ANKERS, KABELS** en verder toebehooren. Ingezet met de Slagen op f 800-00.
De *Finale Verkoop* zal bij het uitbranden van Wascheplaats hebben te 'Hertogenbosch' in het Eindhovens Eijhuis, bewoond door **MARTINUS LANDHEER**, Woensdag den 25 October 1837, des avonds ten zes uren. Nadere *informatien* zijn te bekomen ten kantore den **Notaris H. A. BIJVOET** roornoemd.
ZEGT HET VOORT.

Eene **FATSCHENLIEKE JEFVROU** Wil den R. K. Godsdienst, zag zich gaarne geplaatst in de of andere betrekking, hetzij tot **GEZELSCHAPWAARNEMEN** van **HUISHOUDING**, of het geven van **ONDERWIJS**, dewijl zij in **VROUWELIJKE HANDWERKEN** genaam bedreven is. Iemand hierop reflecterende, wordt zocht zich te melden met franco brieven onder letter X, aan **A. SCHIKHOFF**, Boekdrukker te Utrecht.

Een **BEKWAAM LETTERZETTER**, aan de PERS konnende werkzaam zijn, voorzien goede getuigschrijven, **VAST WERK** begeere adressere zich, met franco brieven, of in persoon, aan **A. SCHIKHOFF**, Boekdrukker te Utrecht.

Op een Landgoed in *Gelderland* wordt gevraagd **JUFVROU**, tot den fatsoenlijken stand behoorende van den R. K. Godsdienst, geschikt om in een talrijke het **BESITUUR** der **HUISHOUDELIJN**, Gezich te nemen, en die over hare bekwaamheid daartoe wel als over haar gedrag, voldoende getuigenissen kan brengen. Men wende zich bij vrachtwijze brieven, of letter B, aan den Boekhandelaar **N. YHOFF** te Arnhem.

MARKTBERICHTEN.

Graanprijzen te 's Hertogenbosch, den 19 October 1837.

Rogge	f 4-90 a
Boekweit	4-00 a
Haver	2-35 a
Garst	0-00 a
Het Nederlandsche pond Roter	0-70 a

de 3 Roggebrood 26 Cents.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De notering was ter Parijssche beurs van den 16 als volgt: pCt 109, 85, 3 pCt 80, 80; Nap rent. 99, 20; Sp. Ard. 21 1/4; 4 3/4; Rom L. 101.
Ter Antwerpsche beurs van den 17 waren genoteerd: Belg. 10 O. Met. 104 1/4; Sp. 18 1/4; Dill. 6 1/4; Nap. 92 1/4; Sicil. 90 1/4; L. 99 1/4; Cert. te Antw. 97 1/4; Braz. 86 1/4.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Woendags 18 October (ten vier ure).
Werk. Schuld 2 1/2 pCt. 52 1/2, 1/4; Dito 5 pCt. 101 1/2, 101; Kap. 22 1/2, 11 1/2, Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 94, Dito 3 1/2 pCt. 70 Handel. 163 1/4, 164, 162 1/2; Oost-Ind. 5 pCt. 99 1/2, 99 1/2, 85 p. st. 18 1/2, 18 1/2, 15 1/2; Passiv. 4 1/2, 1; Metall. 5 pCt. 100 1/2, 100 1/2, 20, 19 1/2, Per. 16 1/2, 15 1/2.
Donderdag den 19 October ten vier ure.
Werkel. Schuld 2 1/2 pCt. 52 1/2, 1/4, Dito 5 pCt. 100 1/2, 100 1/2, 22 1/2, Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 94, 93 1/2, Dito 3 1/2 pCt. 70 Handel. 161 1/2, 162 1/4, Oost-Indie 5 pCt. 99 1/2, 99 1/2, 148, 147, Ard. van 85 p. s. 18 1/2, 18 1/2; Coupons van Dito van 1837 16, Colmb. 19 1/2, 14, Peruar. 15 1/4.

PRIS-COURANT DER EFFECTEN TE AMSTERDAM, Den 18 October 1837.

Lagste Hoogste Koers ten		Lagste Hoogste Koers ten		Lagste Hoogste Koers ten	
koers.	koers.	koers.	koers.	koers.	koers.
Portugal, Obl. te Lond. 5	52 1/2	52 1/2	101	101 1/2	101 1/2
Dito	100 7/8	101	101 1/2	101 1/2	101 1/2
NAPELS, Cert. bij L. et C. 5	22 1/2	22 1/2	94	94	94
Dito bij Falcon. et C. 5	22 1/2	22 1/2	94	94	94
Leen. te L. bij Robt. 5	22 1/2	22 1/2	94	94	94
Aandelen Favolier. 3	46 1/2	46 1/2	46 1/2	46 1/2	46 1/2
Dito te Parijs. 3	46 1/2	46 1/2	46 1/2	46 1/2	46 1/2
Ross. Obl. Wop. 5	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2
Dito dit. 18 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2
Cert. bij dit. 18 1/2	96 1/2	96 1/2	96 1/2	96 1/2	96 1/2
Obligatien te Londen 5	110 1/2	110 1/2	110 1/2	110 1/2	110 1/2
Certificat te Hamburg 5	167	167	167	167	167
Inscrijving in Assig. 6	167	167	167	167	167
Certificaten van dit. 6	167	167	167	167	167
Publ. Reuk. Loc. n. 300.	167	167	167	167	167
Publ. Reuk. Loc. n. 500.	167	167	167	167	167
Frankr. Ins. Groot. 3	100	100	100	100	100
ENGLAND, dito	100	100	100	100	100
SPANJE, L. bij Ard. 85 p. st. 5	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2
Dito bij dit. onb. stark.	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2
Passiv. 4 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2
Deferred. 4 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2
Fransche Uitg. d. l. d. 2.	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2
Engel. d. l. d. 2.	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2	187 1/2

Te 's Hertogenbosch, bij **D. A. A. DE ROOY**, Boek- en Courantdrukker.